

Midreshet Yom Rishon

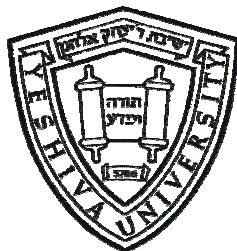
Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

“מאורו של יוסף ועד אורות החנוכה”

(13) רש"י בראשית פרק מב פסוק א	(1) בראשית פרק לז
(14) מדרש תנחומא פרשת וישב	(2) בראשית פרק מב
(15) הערות לספר תורה שלמה	(3) רש"י בראשית פרק לז פסוק יג
(16) בראשית פרק לט	(4) רמב"ן בראשית פרק לז פסוק יד
(17) רש"י בראשית פרק לט פסוק ו	(5) בראשית פרק לט
(18) מדרש החפץ (תורה שלמה)	(6) בראשית פרק מ
(19) בראשית פרק מג	(7) בראשית פרק מב
(20) בראשית פרק מד / מה	(8) רמב"ן בראשית פרק מב פסוק ט
(21) זמירות לשבת	(9) בראשית פרק לה
(22) תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא ב / כב א	(10) תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לו ב
(23) צפניה פרק ג	(11) בראשית פרק לד
	(12) בראשית פרק מא / מב

The shiurim this week are dedicated in memory of Rav Meir Goldwicht's Father
Harav Refael Dovid Pesach ben Yisroel Elazar z"l
whose Yahrzeit is being observed today

Rabbi Meir Goldwicht
י"ז כסלו תשס"ז • 12/10/06

1) בראשית פרק לו

- (א) וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען:
(ב) אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם:
(ג) וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים:
(ד) ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם:
(ה) ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנה אתו:
(ו) ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי:
(ז) והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי:
(ח) ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו ויוספו עוד שנה אתו על חלמתי ועל דבריו:
(ט) ויחלם עוד חלום אחר ויוספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי:
(י) ויוספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה:
(יא) ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר:
(יב) וילכו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם:
(יג) ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני:
(יד) ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה:
(טו) וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש:
(טז) ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים:
(יז) ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן:
(יח) ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו:
(יט) ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא:
(כ) ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה יהיו חלמתי:
(כא) וישמע ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא נכנו נפש:
(כב) ויאמר אלהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אתו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו למען הציל אתו מידם להשיבו אל אביו:
(כג) ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו ויפשיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו:
(כד) ויקהו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים:
(כה) וישבו לאכל לחם וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת ישמעאליים באה מגלעד וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט הולכים להוריד מצרימה:
(כו) ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו:
(כז) לכו ונמכרנו לישמעאליים וידנו אל תהי בו כי אחינו בשרנו הוא וישמעו אחיו:
(כח) ויעברו אנשים מדינים סחרים וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור וימכרו את יוסף לישמעאליים בעשרים כסף ויביאו את יוסף מצרימה:
(כט) וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו:
(ל) וישב אל אחיו ויאמר הילד איננו ואני אנה אני בא:
(לא) ויקחו את כתנת יוסף וישחטו שער עזים ויטבלו את הכתנת בדם:
(לב) וישלחו את כתנת הפסים ויביאו אל אביהם ויאמרו זאת מצאנו הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא:
(לג) ויכירה ויאמר כתנת בני חיה רעה אכלתהו טרף טרף יוסף:
(לד) ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים:
(לה) ויקמו כל בניו וכל בנתיו לנחמו וימאן להתנחם ויאמר כי ארד אל בני אבל שאלה ויבך אתו אביו:
(לו) והמדנים מכרו אתו אל מצרים לפוטיפר סריס פרעה שר הטבחים: פ

2) בראשית פרק מב

- (כא) ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת:
(כב) ויען ראובן אתם לאמר הלוא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש:

3) רש"י בראשית פרק לו פסוק יג

- (יג) הנני - לשון ענוה וזרירות, נדרזו למצות אביו, ואף על פי שהיה יודע באחיו ששונאין אותו:

4) רמב"ן בראשית פרק לו פסוק יד

- (יד) וישלחהו מעמק חברון - יזכיר הכתוב המקום אשר שלחו משם, לומר כי היה מרחק רב ביניהם, ולכן עשו עמו רעה כי רחוקים היו מאביהם. ולהגיד כי יוסף לכבוד אביו נתאמץ ללכת אחריהם אל מקום רחוק, ולא אמר איך אלך והם שונאים אותי. ולרבותינו עוד בזה מדרש (ב"ר פד יג) להשלים עצה עמוקה של חבר הנאה הקבור בחברון:

5) בראשית פרק לוט

- (כ) ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר <אסורי> אסירי המלך אסורים ויהי שם בבית הסהר:
(כא) ויהי יקוק את יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני שר בית הסהר:
(כב) ויתן שר בית הסהר ביד יוסף את כל האסירים אשר בבית הסהר ואת כל אשר עשים שם הוא היה עשה:
(כג) אין שר בית הסהר ראה את כל מאומה בידו באשר יקוק אתו ואשר הוא עשה יקוק מצליח: ס

6) בראשית פרק מ

(יג) בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך ונתת כוס פרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו:
(יד) כי אם זכרתי אתך כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתי אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה:
(טו) כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור:

7) בראשית פרק מב

(ח) ויכר יוסף את אחיו והם לא הכרהו:
(ט) ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אליהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם:

8) רמב"ן בראשית פרק מב פסוק ט

וכן אני אומר שכל הענינים האלה היו ביוסף מחכמתו בפתרון החלומות, כי יש לתמוה אחר שעמד יוסף במצרים ימים רבים והיה פקיד ונגיד בבית שר גדול במצרים, איך לא שלח כתב אחד לאביו להודיעו ולנחמו, כי מצרים קרוב לחברון כששה ימים, ואילו היה מהלך שנה היה ראוי להודיעו לכבוד אביו, ויקר פדיון נפשו ויפדנו ברוב ממון:
אבל היה רואה כי השתחויית אחיו לו וגם אביו וכל זרעו אתו, אי אפשר להיות בארצם, והיה מקוה להיותו שם במצרים בראותו הצלחתו הגדולה שם, וכל שכן אחרי ששמע חלום פרעה שנתברר לו כי יבאו כלם שמה ויתקיימו כל חלומותיו:

9) בראשית פרק לה

(טז) ויסעו מבית אל ויהי עוד ככרת הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה:
(יז) ויהי בהקשתה בלדתה ותאמר לה המילדת אל תיראי כי גם זה לך בן:
(יח) ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין:

10) תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לו עמוד ב

כל התורה כולה בנימן כתיב, והכא בנימין שלם, כדכתיב: +בראשית לה+ ואביו קרא לו בנימין.

11) בראשית פרק לד

(כו) ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו:
(כז) בני יעקב באו על החללים ויבזו העיר אשר טמאו אחותם:
(כח) את צאנם ואת בקרם ואת חמריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו:
(כט) ואת כל חילם ואת כל טפם ואת נשיהם שבו ויבזו ואת כל אשר בבית:
(ל) ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישי בישב הארץ בכנעני ובפרזי ואני מתי מספר ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי:
(לא) ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו: פ

12) בראשית פרק מא / מב

(נז) וכל הארץ באו מצרימה לשבר אל יוסף כי חזק הרעב בכל הארץ:
(א) וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו:
(ב) ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות:

13) רש"י בראשית פרק מב פסוק א

למה תתראו - למה תראו עצמכם בפני בני ישמעאל ובני עשו כאלו אתם שבעים, שבאותה שעה עדיין היה להם תבואה.

14) מדרש תנחומא פרשת וישב

וישב יעקב, אמר יעקב ראיתי צרת עשו צרת לבן צרת דינה צרת רחל לא נחתי מימי, מעתה אני אניח ואני יושב, אמר הקב"ה ליעקב בקשת לישוב עצמך, לא דיין לצדיקים לעולם הבא, בעולם הזה אינן ראויין לישיבה, מיד קפצה עליו צרת יוסף וכו'.
לעולם הבא

15) הערות לספר תורה שלמה

**דרוש תמוה יש בכת"י ילקוט מדרשים
תימני מספרית ששון לנדון. ר' אומר כשפירשתי
ממך הייתי דורש בביאת המשיח בעגלא ובזמן קריב.**

16) בראשית פרק לט

- (א) ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים אשר הורדהו שמה:
(ב) ויהי יקוק את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו המצרי:
(ג) וירא אדניו כי יקוק אתו וכל אשר הוא עשה יקוק מצליח בידו:
(ד) וימצא יוסף חן בעיניו וישרת אתו ויפקדהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו:
(ה) ויהי מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל אשר יש לו ויברך יקוק את בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברכת יקוק בכל אשר יש לו בבית ובשדה:
(ו) ויעזב כל אשר לו ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה:

17) רש"י בראשית פרק לט פסוק ו

ויהי יוסף יפה תואר - כיון שראה עצמו מושל, התחיל אוכל ושותה ומסלסל בשער, אמר הקב"ה אביך מתאבל ואתה מסלסל בשערך, אני מגרה בך את הדוב, מיד ותשא אשת אדוניו וגו' - כל מקום שנאמר אחר סמוך:

18) מדרש החפץ (תורה שלמה)

כי שמו אתי בבור, מן הבור יצאתי ולבור

שבת.

א. ב. ג.

19) בראשית פרק מג

- (ח) ויאמר יהודה אל ישראל אביו שלחה הנער אתי ונקומה ונלכה ונחיה ולא נמות גם אנחנו גם אתה גם טפנו:
(ט) אנכי אערבנו מידי תבקשנו אם לא הביאתיו אליך והצגתיו לפניך וחטאתי לך כל הימים:
(י) כי לולא התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמים:
(יא) ויאמר אלהים ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים:

20) בראשית פרק מד / מה

- (לב) כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים:
(לג) ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעל עם אחיו:
(לד) כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן אראה ברע אשר ימצא את אבי:
(א) ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו:
(ב) ויתן את קלו בבכי וישמעו מצרים וישמע בית פרעה:
(ג) ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו:
(ד) ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה:

21) זמירות לשבת

**יה זכות אבות יגן עלינו. נצח ישראל מצרותינו
נאלנו. וספור גלות ילנו והעלנו. קניצח גר
מלאכת בית יי:**

22) תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב / כב עמוד א

אמר רב כהנא, דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום: נר של חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה - פסולה, כסוכה וכמבוי. ואמר רב כהנא, דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרב תנחום: מאי דכתיב +בראשית לז+ והבור רק אין בו מים. ממשמע שנאמר והבור רק איני יודע שאין בו מים? אלא מה תלמוד לומר אין בו מים - מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו.

23) צפניה פרק ג

(ט) כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יקוק לעבדו שכם אחד: